

(א) יומא פו:] (ב) גבי ע"י
 א"ר ויזקן יב יהוה מסים ר"מ
 ספרא לדיון:] (ג) מנחות ו
 יק. למעל (ד) ויזקן (ה) דב
 כ"ל:] (ו) ס"א ללמודיה לא
 נאמר אלא לעשיהם, (ז) סוטה
 כ"ד, ק"ל (ח) דף ק"י.
 (ט) (תלמיד זון, ו) גס קפח
 (י) ונע"ע מענין ז. תוספות
 ד"ה וכל עשוק ותוס' פקחים
 נ: ד"ה וכל ותוס' מזיר כג:
 ד"ה וכל ותוס' סוטה כג:
 ד"ה לעולם,

גליון הש"ס

ברש"י ד"ה אני כו' וכן
חברי עם הארץ. ע"י סוכה
דף לט ע"א תוס' ד"ה
הלוקח:

מוסף תוספות

א. בתוס' רי"ש הוסיף, כדי לקיים אלא כדי לקנתר.

מוסף רש"י

אחד המרבה ואחד הממעיט. להביא קרבות (מנחות קי.). באקרויי בנייהו כו'. שטורחות על צניחן להביאן לצית הספר לקרוא מקרא (סוטה כא.).

רבי ניסים גאון

ועפעפּיך יישירו נגדך.
אית' מפרש
במסכתא מגילה בפרק
הקורא את המגילה למפרע
(דף יח) אמר ל' רמי בר
[מנא] לרבי ירמיה מדיפתי
מאי (משלי ד) ועפעפּיך
יישירו נגדך אמר ליה אלו
דברי תורה שכתב בהן (שם
כג) התעפּיף ענייך בו (ישירים)
[אפילו] הכי מיושרין] הן
אצל ר' מיושר:

נַפְתָּלִי שֶׁל מַעֲלָה. בַּחֲבוּרַת שָׂרֵי הָאוֹמֵר
עַם שָׂר פָּרַח (יִדְבָּרֵל י) וְנַפְתָּלִי שֶׁל
שַׁעֲרֵי־עֵינַי. יָזַר הָרַע שֶׁבִלְבָּבוֹ הַמַּחֲמִיזִי
לֹא נִוְלַעְתִּי: ק"ו. שֶׁבְּמִתְחִיתִי עֵפֶר אֵינִי:
דָּבָר זֶה רָגִיל בָּצִי: וְנַפְתָּלִי הָעוֹסֵק
בְּחֵרֶת בְּרִיּוֹת אֵינִי וְכֵן אֲסַבֵּר עַם הָאֶרֶץ
בְּרִיּוֹת הָאֵל: אֵינִי מִלְּאֲכֵי בְּעִיר. כְּלוּמָר
נֹחַח מִלְּאֲכֵי מִמְּלֹאכְתּוֹ: מַסְבֵּר.
מִתְגַּדֵּל לְתוֹפֵס אוֹמֵנוֹתִי: וְשֵׁמָּה תֵּאמַר.
הִדִּין עִמּוֹ שִׁאֲנִי מִתְגַּדֵּר בְּמִלְּאֲכֵי
שִׁאֲלִי הִיא תוֹפֵס אוֹמֵנוֹתִי לֹא הִיא לוֹ
לֵב פִּתְחוֹ לְהִרְבּוֹת בְּתוֹרַת כְּמוֹתִי וְהִיא
שֶׁמֶשׁ שִׁמְשָׁה וְאֵין לוֹ שֶׁמֶשׁ. שִׁנְיָו. שֶׁשֶּׁ
לוֹ שֶׁכֵּר לִמְעַטִּים כְּמוֹ לַמִּרְבֵּה: וְכֵלְדָּה
יִשְׁכּוּן לְבוֹ לְשִׁמְסִים. וְאֵלֶּךְ קִרְבֵּנוֹת הָאֵל
בְּמִנְחוֹת בְּסוֹפָהּ: עָרֹם בִּירְאָה.
לְהַטְרִים בְּכָל מִינֵי עֲרֻמָּה לִירְאֵת
בּוֹרְאוֹ: תְּכֵלִים חֲכָמָה. עֵיקָרָה שֶׁל
תּוֹרָה שִׁיָּה עֲמַה תְּסוֹבֵה וְעוֹמֵט:
הָעוֹשֶׂה שֶׁאֵין לְשִׁמָּה נוֹחַ לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא.
פִּירוּשׁ שִׁאֲנִי לְמוֹד כִּי לְקִיּוֹם אֵלֹהִים
לִקְנִטֵּר דְּבִפְרָק מִקּוֹם שֶׁנִּהְיָ (פִּסְחִים י):
אֲמַרְי רַבָּה רַמִּי כְּחִיבִי עַד שִׁמְסִים חֲסָדָךְ
וְכַחֲחִיבִי מַעַל הַשָּׁמַיִם כֹּאֵן בְּעוֹסֵק שֶׁלֹּא
לְשִׁמָּה כִּי וְהַסֵּם אֵיבִיר בְּמִקְוִיִּים כִּי
שִׁכְדוּהוּ וְכֵן מִשְׁמַע בִּירוּשָׁלַיִם
דִּפְרִיקֵן: וְאֵלְלוּ וְיִשְׁאוּ. שֶׁבָּעוּ מִזֵּי
הַשְּׂפִירָה שֶׁאֵין אֵלֶּיךְ וְשָׂמוּ: גְּדוּלָּה
הַכְּעוּסָה. שֶׁהִרִי קִרְאָן שֶׁאֲנִינוֹת
וְבוֹטְחוֹת: לִבִּי כְּנִישָׁא. תִּינוּקוֹת שֶׁל
בֵּית רַבֵּן הֵיוּ רָגִילִין לְהִיּוֹת לְמַדִּים
לְפִי רַבֵּן בְּבֵית הַכְּנַסָּה: בִּי רַבֵּן.
בֵּית הַמִּדְרָשׁ שֶׁשֶּׁם שׁוֹנִים מִשְׁנֵה
זִמְרָה: וְנִטְרָן לְגַבְרִיּוּהוּ. מִמַּתִּינִיּוֹת
לְעֵמֶלֶת וְעוֹנוֹתוֹת לֹאֵם רְשׁוֹת לִלְכַּת
וּלְהִלָּמֵד תּוֹרָה בְּעִיר אַחֶרֶת: מַפְטִיר
רַבֵּן. זֶה מִזֶּה שֶׁהִיא נוֹטֵל רְשׁוֹת
מִחֲבִירוֹ לְשׁוֹב לְבִיתוֹ וּלְאַחֲרָיו: עוֹלָמָךְ
תִּרְאֶה בְּחִיּוֹן. כֹּל תִּרְכֵּךְ תִּמְנָל:
פִּיךָ יִדְבֵּר חֲכָמוֹת. בְּלִשׁוֹן בִּרְכָה
הֵיוּ אוֹמְרִים: יִשְׁכּוּ. לִשׁוֹן יוֹשֵׁר.
שֶׁתִּהְיֶה מִצֵּין בְּתוֹרַת הַכֹּהֲלֵה:
כֵּל

בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה ובין
התלמידים העוסקים בתורתך בין עוסקין
לשמה בין עוסקין שלא לשמה וכל העוסקין
שלא לשמה יהי רצון שיהו עוסקין לשמה. ר'
אלכסנדר ב"ר צלותיה אמר הכי יהי רצון
מלפניך ה' אלהינו שתעמידנו בקרן אורה
ואל תעמידנו בקרן חשכה ואל ידוה לבנו
ואל יחשכו עינינו איכא דאמרי הא רב
המנונא מצלי לה ור' אלכסנדר ב"ר רמצי
אמר הכי רבון העולמים גלוי וידוע לפניך
שרצוננו לעשות רצונך ומי מעכב שאור
שבקיעסה ושעבוד מלכות יהי רצון מלפניך
שתצילנו מידם ונשוב לעשות חוקי רצונך
בלבב שלם. רבא ב"ר צלותיה אמר הכי א' אנן
ועכשיו שנוצרת כאלו לא נוצרת עפר אני ב' ככלי
מלא בושה וכלימא יהי רצון מלפניך ו
שחטאתי לפניך מרק ברחמך הרבים אבל לא
וידוי דרב המנונא זוט' ביומא דכפורי. מר ברין
אמר הכי "אלהי נצור לשוני מרע ושפתותי מן
ונפשי כעפר רעל תהיה פתח לבי בתורתך ו
מפגע רע מיצר הרע ומאשה רעה ומכל רעון
ההושבים עלי רעה מהרה הפך עצמי וקלקל
והגיוני לבי לפניך ה' צורי וגואלי. רב ששת כי
אמר הכי רבון העולמים גלוי לפניך בזמן ש
וימקריב קרבן ואין מקריבין ממנו אלא חלבו
בתענית ונתמעט חלבי ודמי יהי רצון מלפני
כאילו הקרבתי לפניך על גבי המזבח ותרצני
דאיוב אמר הכי סוף אדם למות וסוף בהמה לע
אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה ועושה
ונפטר בשם טוב מן העולם ועליו אמר שלמה
מיוס הולדו. מרגלא בפומיה דר"מ גמור בכ
דרכי ולשקוד על דלתי תורתך נצור תורתי
שמור פיך מכל חטא וטהר וקדש עצמך

וּנְפִישִׁי בַעֲפֹר רֶבֶב תְּחִיבָהּ מה
עפר אינו מקבל כליה
לעולם כן יהי רצון שזרעי לא יכלה
לעולם כמו שהוא אומר והיה זרעך
כעפר הארץ: **אֲנִי בְרִיהּ וְחֻבְרִי**
בְּרִיהּ: כלומר יש לו לאנני כמוני להצדיק
צדיק טוב לרע: **הַעֲוֹשָׁה** שְׁמָה
לְשִׁמָּה נִזְחַל וְלֹא שְׁמָה נִבְרָא. וְאִם אָמַר
רַב יְהוּדָה אָמַר רַב פְּרָק מִקּוֹס שְׁנֵהֲגוּ
לְעוֹלָם יַעֲסוּק אִדָּם בְּמִזְרָה
וּבִמְצוֹת אִפִּי שָׁלָא לְשִׁמָּה שְׁמִתוּךְ שָׁלָא
לְשִׁמָּה בָּא לְשִׁמָּה וְיֵל דִּהֲבָא מִיִּירִי
שְׁאִינוּ לּוֹמַד* אֵלָּא לְקַנְתָּר מִצִּירֵי וְהִתֵּם
מִיִּירִי שְׁלּוֹמַד ע"מ שִׁכְדוּהוּ: *

י עד שלא נוצרת אני כדא
י ק"ו במיתתי הרי אני לפניך
אלהי שלא אחטא עוד ומה
י יסורין וחלאים רעים והיינו
רבינא כי הוה מסיים צלותיה
מרמה ולמקללי נפשי תדום
וצויתך תרדוף נפשי ותצילני
המתרגשות לבא בעולם וכל
חשובותם יהיו לרצון אמרי פי
ה יתיב בתעניתא בתר דמצלי
ת המקדש קיים אדם חוטא
זו ומתכפר לו ועכשיו ישבתי
שיחא חלבי ודמי שנתמעט
י יוחנן כי הוה מסיים ספרא
יטיה והכל למיתה הם עומדים
ת רוח הוצירו וגדל בשם טוב
יוב שם משמך טוב ויום המות
י לבבך ובכל נפשך לדעת את
לבך ונגד עיניך תהיה יראתי
כל אישמה ועון ואני אהיה
ינה אני בריה וחברי בריה

אני מלאכתי בעיר והוא מלאכתי בשדה אני משכים למלאכתי והוא משכים למלאכתי כשם שהוא אחד מתגדר במלאכתי כך אני איני מתגדר במלאכתי ושמא תאמר אני מרבה והוא ממעיט^א שנינו אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים. מרגלא בפומיה דאביי לעולם יהא אדם ערום ביראה :מענה רך^ב משיב כמה ומרבה שלום עם אחיו ועם קרוביו ועם כל אדם ואפילו עם נכרי בשוק כדי שיהא אהוב למעלה ונחמד למטה ויהא מקובל על הבריות אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הקדימו אדם שלום מעולם ואפילו נכרי בשוק. מרגלא בפומיה דרבא תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים שלא יהא אדם קורא ושונה ובוטט באביו ובאמו וברבו ובמי שהוא גדול ממנו בחכמה ובמנין שנאמר^ג ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם^ד לעושים לא נאמר אלא לעושיהם לעושים לשמה ולא לעושים שלא לשמה וכל העושה שלא לשמה נוח לו שלא נברא. מרגלא בפומיה דרב [לא כעולם הזה העולם הבא] י' העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה ולא פריה ורביה ולא משא ומתן ולא קנאה ולא שנאה ולא תחרות אלא צדיקים יושבין ועטרתיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה שנאמר^ה ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו: גדולה הבטחה שהבטיחן הקב"ה לנשים יותר מן האנשים שנא'^ו נשים שאננות קומנה שמענה קולי בנות בוטחות האזנה אמרתי א"ל רב לר' חייא נשים במאי זכיין^ז באקריוי בנייהו לבי בנישתא ובאתננוי גברייהו בי רבנן ונמטין לגברייהו עד דאתו מבי רבנן. כי הוו מפטרי רבנן מבי ר' אמי ואמרי לה מבי ר' חנינא אמרי ליה הכי עולמך תראה בחייד ואחריתך לחיי העולם הבא ותקותך לדור דורים לבך י'הגה תבונה פיד ידבר חכמות ולשונך ירחיש רננות עפעפיד יישירו נגד עינד יאידו במאור תורה ופנד יזיהירו כוזהר הרקיע שפתותיך יביעו דעת וכליותיך תעלוזנה מישרים ופעמיד ירוצו לשמוע דברי עתיק יומין. כי הוו מפטרי רבנן מבי רב חסדא ואמרי לה מבי ר' שמואל בר נחמני אמרו ליה הכי^ח אלופינו מסובלים וגו' אלופינו מסובלים רב ושמואל ואמרי לה רבי יוחנן ור' אלעזר חד אמר אלופינו בתורה ומסובלים במצות וחד אמר אלופינו בתורה ובמצות ומסובלים ביסורים

אין

- מִזָּה א' עוֹשֵׂעַ אוֹרֹחַ כִּי
קִבֵּץ סַעִיף א':
מִזָּה ב' עוֹשֵׂעַ סִימֵן תַּקְסָה
סַעִיף ד':
מִזָּה ג' מִי' פִּי' מֵהֶלְכוֹת
דַּעוֹת הֶלְכָה ז':
מִזָּה ד' מִי' פִּי' מֵהֶלְכוֹת
תַּשׁוּבָה הֶלְכָה ח':

תורה אור השלם

1. טוב טב משמן טוב יום
 הנותן מיום הנדל:
 קחלו ז
 2. מענה רך ישיב חמה
 דבר ערב יעלה אן
 משלי טו
 3. ראשית חמה יראת י
 שכל טו לכל שמיים
 תחלתו עמדת לער:
 תהלים קיא
 4. ואל אצילי בני ישראל
 אל שלח ידו וחוזה
 אלהים ויאכלנו יושנו:
 שמואל ב
 5. גשם אשונות קנה
 שבענה קולי וטות
 האונן אמרת:
 ישעיהו כט
 6. ואפי' שמקלים אן
 פרצתי וצאתא ואין און
 ברוחבתי: תהלים קמד י